

SDF

Svensk Demografisk Förening INFORMATION

Nr 1, februari 2005

Värva nya medlemmar

Säkert finns någon på din arbetsplats eller i din vänskapskrets som skulle ha glädje av att vara med i föreningen. Medlem i Svensk Demografisk Förening blir man genom att sätta in 100 kronor på postgirokonto 15 87 07-3. Ange namn och adress på inbetalningskortet.

Hemsidan

Besök SDFs hemsida;
www.svenskdemograf.org. För förslag och idéer om hemsidan kontakta föreningens webmaster Anna Blomquist
anna.blomquist@inregia.se

Från sekreteraren

I det här numret informerar Tommy Bengtson, om aktiviteterna vid Forskningsgruppen i ekonomisk demografi vid Lunds universitet och om en kurs som de ska hålla i maj. Tommy presenterar också en sprillans ny publikation från Lund. Betty Thomas skriver också om senaste nytt ifrån Stockholm.

Lundagruppen i ekonomisk historia;

Under de senaste decennierna har ekonomisk demografi vuxit och utvecklats till ett stort forskningsämne vid Ekonomisk-historiska institutionen vid Lunds universitet. Gunnar Fridlitzius arbeten inom befolkningsutvecklingen i det agrara samhället och Rolf Ohlssons forskningsinsatser inom efterkrigstidens invandring till Sverige har båda utgjort en inspirationskälla för denna inriktning. 1978 startade de, tillsammans med Tommy Bengtsson, ett forskningsprojekt om den demografiska transitionen i Sverige. 1981 inleddes seminarier och undervisning i ekonomisk demografi. Under 80-talet etablerades samarbete med forskare i nationalekonomi och statistik och under 90-talet utvidgades gruppen till att även omfatta forskare i socialt arbete och samhällsmedicin.

Forskningsgruppen består idag av 25 forskare och forskarstudenter inom ekonomisk historia, hälsoekonomi, nationalekonomi, socialmedicin, socialt arbete och statistik som i sin forskning tar upp viktiga ekonomiska samhällsfrågor med koppling till demografi i ett internationellt och historiskt perspektiv.

Svensk Demografisk Förening

Ordförande: Bo Malmberg, Institutet för framtidsstudier, Box 591, 101 31 Stockholm, Tel 08/ 402 12 00.
Epost: Bo.Malmberg@framtidstudier.se

Sekreterare: Anna Lundberg, Centrum för befolkningsstudier, Umeå universitet, 901 87 Umeå,
Tel 090/786 99 44. Epost: anna.lundberg@ddb.umu.se

Föreningens postgiro 15 81 07-3

Flertalet av gruppens medlemmar är verksamma vid Lunds universitet och har sin arbetsplats knuten till Ekonomihögskolan. De undervisar i såväl ekonomisk och historisk demografi som arbetsmarknad och socialförsäkringar, på både grund- och forskarnivå.

Forskningen sker huvudsakligen inom ramen för externfinansierade projekt samt inom två större forskningsprogram, båda finansierade av FAS (tidigare SFR), det ena med inriktning på teori- och metodfrågor och det andra med inriktning på de äldre och ekonomin. För närvarande finns det ett femtontal projekt inom olika områden av ekonomisk demografi.

Ekonomisk demografi behandlar samspelet mellan befolkning och ekonomi i vid bemärkelse; hur befolkningsutvecklingen påverkas av ekonomins förändringar och hur förändringar i befolkningen påverkar ekonomin. Den klassiska frågan, som fortfarande är aktuell, är om de ekonomiska resurserna räcker för en ständigt växande befolkning. Andra områden är ekonomins inverkan på den långsiktiga dödlighetsnedgången och på den minskning av familjestorleken, som är förknippade med den demografiska transitionen. Vad gäller senare tid är viktiga forskningsområden orsakerna till och effekterna av de långa vågorna i födelsetalen samt hur förändringarna i befolkningens ålderssammansättning påverkat ekonomin. Ett annat viktigt område rör samspelet mellan ekonomiska konjunkturer och kortsiktiga variationer i giftermål, fertilitet, mortalitet och migration. Områden som ägnas speciell uppmärksamhet är familj och arbetsmarknad, migration samt hälsa och dödlighet. Dessa områden är inbördes överlappande. Så kan t ex invandrarnas familjebildning, fruktsamhet, inträde på respektive utträde från arbetsmarknaden, hälsa och dödlighet studeras. Genom forskningsprogrammets tvärvetenskapliga karaktär kan sådana problem analyseras

utifrån ett helhetsperspektiv i stället för att brytas ned i olika delproblem som analyseras av forskare från olika discipliner.

Forskningsgruppen har ett mycket omfattande internationellt kontaktnät, vilket bland annat den nyligen utkomna boken "Life Under Pressure. Mortality and Living Standards in Europe and Asia, 1700-1900" (se separat artikel) vittnar om. Flera av forskningsprojekten genomförs som internationellt komparativa studier och internationella utbyten och gästföreläsningar utgör kontinuerliga inslag i verksamheten.

Tommy Bengtsson

***Life under Pressure
- Mortality and Living Standards in
Europe and Asia, 1700-1900***

"This book is a major contribution to our understanding of the escape from hunger and premature death since 1700. It goes beyond previous studies both in the wealth of comparative data that it has assembled and in its analytical insights. It is indispensable reading for historians, demographers, and economists concerned with long-term trends at both micro and macro levels."

Robert W. Fogel, Director, Center for Population Economics, University of Chicago, 1993 Nobelpristagare i ekonomi.

Ovanstående citat står att läsa på omslaget till den nyutkomna boken *Life under Pressure** av Tommy Bengtsson och hans kollegor i Eurasia Project on Family and Population History.

Denna bok – den första i en serie som jämför befolkning och ekonomi i jordbrukssamhällen i Europa och Asien – använder ett nytt angreppssätt för att analysera det komplexa samspelet mellan mänskligt beteende och den sociala och ekonomiska omgivningen. De analyserar

hur matpriser och löner påverkar dödligheten efter ålder, kön, familjeförhållande, släktskapsrelationer, social tillhörighet och organisation. De analyserar med hjälp av sofistikerad statistisk teknik 100 000 individuella livshistorier i 100 lokala landsbygdssamhällen i Västeuropa och Asien för att undersöka den demografiska utsattheten för socialt och ekonomiskt tryck. I sin forskning kombinerar de ett individ-/familjeperspektiv med ett samhällsperspektiv på ett helt nytt sätt, vilket ger en mer nyanserad bild av levnadsförhållandena i det förindustriella samhället än vad vi tidigare haft. Kommande böcker i serien behandlar fruktsamhet, giftermål och migration.

Författarna utmanar det vedertagna eurocentriska och malthusianska synsättet på befolkningsförändring och ekonomisk utveckling i det förindustriella samhället. De visar att de avgrundslika skillnader i levnadsstandard mellan Asien och Europa som Adam Smith och Robert Malthus på grundval av reseberättelser från missionärer och diplomater så målande beskrev, och som David Landes nyligen instämde i, inte existerade utan att förhållandena var mer likartade än så. Både i Europa och i Asien drabbades befolkningen hårt av ekonomins växlingar, oftast bottnande i variationer i skördeutfall. I Europa var det de egendomslösa grupperna som drabbades medan i Asien de mer perifera hushållsmedlemmarna, detta trots de åtgärder som samhället satte in. Det var inte bara unga och gamla som drabbades utan av vuxna i arbetsför ålder och det var inte heller bara kvinnor som drabbades utan av män.

Den analytiska originaliteten, den geografiska spännvidden och det historiska dataunderlagets bredd och detaljrikedom gör *Life under Pressure* till ett betydelsefullt framsteg vad gäller vår förståelse av människors livsbetingelser i det förindustriella samhället.

Tommy Bengtsson är professor i ekonomisk historia och demografi vid Ekonomisk-historiska institutionen, Ekonomihögskolan vid Lunds universitet, Cameron Campbell är professor i sociologi vid University of California, Los Angeles. James Z. Lee är professor i historia vid University of Michigan samt Senior Research Scientist vid Population Studies Center, University of Michigan.

SDF-nytt gratulerar lundagruppen i ekonomisk historia till den nya boken och hoppas att den får stor spridning.

Bengtsson, T, Campbell, C, Lee, J Z (et al); *Life Under Pressure: Mortality and Living Standards in Europe and Asia, 1700-1900*. Cambridge, Mass: MIT Press. 2004. 540 s. Pris 45,00 USD.

MP 175 Economic Demography in a Historical Perspective

2-11 May 2005

Course description:

Participants will join in an on-going project on demographic effects of short-term economic stress in five pre-industrial populations, embedding this research in a larger context of economic-demographic history. The Eurasia Project of Population and Family History, which started in 1994, has been carried out by five teams of scholars working on micro-data on individuals in populations in Belgium, Italy, Sweden, China and Japan. These countries have register type data from which one can follow the life-courses of the entire population for as long as they live in a certain location, as well as information on occupation and landholding. The main topic is how people of various household characteristics and assets responded to short-term economic stress, in particular to fluctuations in food prices. The idea is to put the results of this project into its historical and demographic context with a methodological focus. Thus the course will start with an overview of

the historical development, continue with the new results from the project and end with an integration of the two parts. Special attention will be given to methodological issues regarding effects of community wide variables that change over time on the demographic outcomes of individuals. Demonstrations of special features of the *eha* and other packages of the programming language R are also scheduled on the course.

Themes for the course will include:

- Long-term changes in population and economy: theory and evidence
- Households and families in pre-industrial societies including marriage patterns
- The great mortality decline
- The fertility decline
- Migration in pre-industrial and early-industrial societies
- Short-term mortality and fertility patterns - analysis at aggregated level
- The Eurasia Project on Population and Family History
- A long run view on population and standard of living

Instructors:

Tommy Bengtsson, Professor of Demography and Economic History, Lund University

Göran Broström, Professor of Statistics, Umeå University,

Martin Dribe, Associate Professor of Economic History, Lund University

Christer Lundh, Professor of Economic History, Lund University

Course organization:

The course will involve two weeks reading in advance for participants. During the 11

days in Lund, each day will cover a special theme and be structured around a lectures and seminars where students actively participate in discussing various topics within each theme. A paper will be written during the fifth and final week. The course gives 5 credits in the Swedish university system, which corresponds to 7.5 ECTS credits.

Course prerequisites:

Meeting the requirements or being accepted as PhD student on a programme in which demography forms a part. Basic knowledge in demography and statistics is needed.

Course examination:

A written essay ranging approximately 20 pages.

General readings:

The literature will consist of a series of articles and one book:

Bengtsson, Tommy, Campbell, Cameron & Lee, James Z. et al. "Life under Pressure. Mortality and Living Standards in Europe and Asia, 1700-1900", Cambridge, MA.: MIT Press. 2004. [Länk](#)

Venue:

School of Economics and Management, Lund University, Lund, Sweden.

Accommodation:

Lund University Guest House Sparta.

Arriving 1 May and leaving 12 May. The cost of single room accommodation excluding meals is 4,345 SEK (appr. 500 Euro) for 11 nights. See links for more information

<http://www.se.lu.se/ugh/eng/index.htm>, and a map

<http://www3.lu.se/lu/institutionskarta2000.pdf>

Application deadline: 20 February 2005

Application procedure:

Application with CV and letter of recommendation from supervisor should

be sent to the IMPRSD office (office@imprsd.org). Include a brief statement of why you want to participate on the course.

Scholarships:

A small number of scholarships for traveling and accommodation will be available for application from the Research Group in Economic Demography at Lund University. Application should be included in course application, see instructions above.

Information:

More information about the Research Group in Economic Demography at Lund University is found on www.ekh.lu.se/ed. For further information about the course, please contact:

Professor Tommy Bengtsson
(tommy.bengtsson@ekh.lu.se)

Report for SDF-Nytt Stockholm University Demographic Unit

Stockholm university's demographic unit has received grants from FAS and Riksbankens Jubileumfond to support studies of effects of education on the attainment of a stable family with children. In addition, Professor Elizabeth Thomson was selected by Vetenskapsrådet to receive long-term support for leading researchers. SUDA researchers will use data from Sweden, France and the United States to estimate educational differentials in five key family-building events: First union (distinguishing cohabitation and marriage), first and second births, transformation of cohabitation into marriage, and separation or divorce. They will use methods of event history analysis that take into account unobserved predispositions that could create spurious associations between family building and the pursuit of higher education. Swedish data to be used include the Level of Living Survey (data from 1991 and 2002), the Swedish Young

Adult Survey (begun in 1999 with follow-up in 2003), and data from Swedish registers. An innovative feature of the research will be the construction in collaboration with SCB of register-based estimates of union disruption for cohabiting parents. Comparative analyses will be conducted using the 1999 French Family Survey and the 2002 U.S. National Survey of Family Growth.

Researchers on the project include Dr. Ying Hong (Ph.D. in demography, Stockholm University, 2002), Dr. Sara Ström (Ph.D. in sociology, Stockholm University, 2002) and Dr. Sheela Kennedy (Ph.D. in sociology and demography, University of Pennsylvania, 2005). Sara Thalberg, doctoral student in sociological demography, has also joined the project. Dr. Hong's primary interest is in links between education, employment and childbearing; and the influences of origin family experience on educational transitions. Dr. Ström is conducting a survey to collect housing histories that will be linked to educational and family transitions. Dr. Kennedy takes the child's point of view to examine differences by parental education in children's experience of family disruption. Ms. Thalberg's dissertation will focus on the influence of state support for higher education and parental leave on connections between educational enrollment or attainment and family formation. She and Dr. Ström are developing a joint study of educational and housing transitions. Professor Thomson is also collaborating with Professor Eva Bernhardt on studies of the relationships between education, family-building attitudes and union formation, using data from the Young Adult Survey.

Elizabeth (Betty) Thomson, Professor of demography (in sociology) Stockholm.